

צידה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

וי"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

פרשת תצוה

עלון מס' 78 שנה 2

בְּדֶרֶךְ הַיָּמִין

הגביר שאבד את הכרתו...

נמצאים אנו בעצומו של חודש אדר א', השבוע יחול פורים קטן, וכידוע שבפורים "כל הפושט יד נותנים לו". מה רבה מעלתו של מי שנותן משלו בשמחה ובנדב לבו. על כה אנו קוראים גם בשבועות אלו בפרשיות המשכן שבגוי ישראל התנדבו ותרמו בחפץ ובכרצון לב.

מספרים, כי בעירה אחת התגורר אדם שהתפרנס מקבורת בני אדם. במשך שנים קבר האיש במסירות את כל מתי העירה הקטנה, והיה נאמן למלאכתו עד מאד. אה, משבגרו בנותיו, הבין האיש כי כל עוד ימשיכו המתים למות מתי-מעט, אין הוא מסגל להסתמך על מקור

פרנסה זה, שבאמצעותו לעולם לא יוכל לחתן את בנותיו בכבוד. אמנם, חלילה לו מלהגביר את קצב התמותה, אולם זקוק הוא נואשות ליותר מתים, שמשמעותם עבורו היא שפע פרנסה...

לשב האיש והוגיע את מחו פנסיון להגביר את מקור הכנסותיו, עד שזכר כי פעיר הגדולה גר בן דודו, שהגו גביר גדול ומפרסם בכל הסביבה. 'אלה אליו' - חשב

בלבו - 'אולי קרבת הדם שפינינו תעורר את לבו...' תוך ימים מספר רכש פרטיס לנסיעה העירה, ומחר לאחה המפארת שהיתה בבעלות בן דודו. לא בנקל הצליח האיש לעמוד מאחורי דלת העשיר; משרתים רבים עכבו אותו בדרכו ובכרו מה מטרת בואו, אף

המפאָר, וְיוֹסֵף הַתֵּיִשָׁב לָאֵטוּ עַל כֶּסֶף עוֹר יִקְרָתִי. "לְמָה אֵתָה זָקוּק, יוֹסֵף בֶּן דּוֹדִי?" שָׁאַל שׁוֹב הָעֵשִׂיר. "אֲנִי עוֹמֵד לְחַתֵּן בֵּת", סִפֵּר יוֹסֵף בְּפִשְׁטוֹת, "וְאֲנִי זָקוּק לְחַמְשִׁים אֶלֶף רָבֶל לְשֵׁם כֶּה". הָעֵשִׂיר הִמְפָּחֵד מֵהָר וְנָתַן לוֹ אֶת הַסְּכּוּם בְּמִזְמוֹן, וְאַחֵר כֶּה שָׁאַל: "וְכַעֲתָ, הֲאִם תּוּכַל לוֹמַר לִי מֵהֵיכָן הִגִּיעַ אֵלַיִךְ הַמִּידָע שֶׁאֲנִי עוֹמֵד לְמוֹת?". וְיוֹסֵף הִסְבִּיר בְּמַתִּינּוּת: "פְּשׁוּט מְאֹד, כְּאִישׁ 'חֶבְרָא קְדִישָׁא' אֲנִי מְזַדְמָן פְּעָמִים רַבּוֹת לְבָתִּים שֶׁל חוֹלָיִם הַנוֹטִים לְמוֹת.

מִשׁוּם כֶּה, אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב כִּי אֶחָד הַסִּימְפִטוּמִים הֵרֵאשׁוּנִים הַמְאֻפְיָנִים אוֹתָם הוּא, שֶׁהֵם מְאֻבְדִים אֶת הַכֶּרְתָּם. מִיָּד כְּאִשֶׁר רְאִיתִי שֶׁאֲיִנָּה מְכִיר וּמְזַהֵה אֶת קְרוֹבֵי הַמְשֻׁפָּחָה שֶׁלָּהּ, יָדַעְתִּי שֶׁאֵתָה כֶּה לְלֹא הַכֶּה, וְזֶה הַסִּימָן הַבְּרוּר לְכֶה שֶׁכְּעוֹד יוֹם אוֹ יוֹמִים לְכָל הַיּוֹתֵר, הֵנָּה עוֹמֵד לְמוֹת... אִךְ אֵל דְּאֵגָה, בֶּן דּוֹדִי הִקְרָה וְהָעֵשִׂיר. כַּעֲתָ, כְּאִשֶׁר אֵתָה מְכִיר אוֹתָי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַמְצָב בְּסֻדֵּר גְּמוּרָה, וְיוֹם מוֹתָה אֲיִנּוּ כֶה קְרוֹב..."

אָדָם שֶׁאֲיִנּוּ מְזַהֵה אֶת קְרוֹבָיו וּמְתַנְכֵּר לָהֶם, אוֹ אָדָם שֶׁאֲיִנּוּ מְזַהֵה אֶת אֲבִיו וְאִמּוֹ וְנוֹהֵג עִמָּם כְּבֶן סוֹרֵר וּמוֹרֵה", וְכֵן אָדָם שֶׁאֲיִנּוּ מְזַהֵה הַרְבֵּנִים הַמוֹרִים לוֹ אֶת דְּרֻכּוֹ בְּחַיִּים, וְכֵן לָהֶם - אֵינּוּ רְפוּאָה לְמַכְתּוֹ, כְּמִכְאֵר בְּגַמ' (שְׁבַת קִיט)

"אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, כָּל הַמְּבַזָּה ת"ח - אֵינּוּ לוֹ רְפוּאָה לְמַכְתּוֹ". חֶסֶד זְהוּי כְּזֶה הוּא סִימָן מְבַהֵק שֶׁל חֶסֶד הַכֶּה, וְאָדָם חֶסֶד הַכֶּה הוּא אָדָם הַנוֹטֵה לְמוֹת, וּמְצַבּוּ כְּמַעֲט חֶסֶד תִּקְוָה...

(וּמְתוֹק הָאוֹר - מְגִלַת אֶסְתֵּר)

לְכַסּוֹף מְצָא אֶת עֲצָמוֹ עוֹמֵד מְאַחֲרֵי דְלֵת הָעֵץ הַמְגֻלָּפֵת שֶׁל מְשׁוּרְדֵי הַגְּבִיר.

לְשִׁמְעַע נְמִישׁוֹתָיו הַצִּיץ הָעֵשִׂיר בְּחִלּוֹן הַקֶּטָן, וּבְהֶבֶזֶק שֶׁל רַגְעַ אֶחָד הַבִּינּוּ כִּי מִטְרָתוֹ הִיחִידָה שֶׁל בֶּן הַדּוֹד הָעֵנִי. אִישׁ הַחֶבְרָא קְדִישָׁא, הִיא כְּסִפִּית, וְיִקְרָה בְּיוֹתֵר... הָעֵנִי, כְּמוֹכֵן, לֹא קָרָץ לוֹ פֶּלֶל וּכְלָל, וּבְחֶסֶר חֶשֶׁק גְּדוֹל פִּתַּח לְפָנָיו אֶת הַדְּלֵת, כְּשֶׁהוּא שׁוֹמֵר עַל אֶרְשֶׁת פְּנִים קְפוּאָה וּמְרַחֵקָתָה.

הַקְּבָרָן נִכְנַס וּבִרָה אֶת בֶּן דּוֹדוֹ בְּשִׁלּוּם בְּלִבְבִיּוֹת רַבּוֹת, אִךְ נִעְצַר לְשִׁמְעַע תְּגוּבָתוֹ הַקְּרִירָה. "מַה שִׁלּוּמָה, מַלְשָׁה בֶּן דּוֹדִי?", נָסָה הָעֵנִי אֶת מְגִלּוֹ בְּשִׁנִּית לְאַחֵר דְּקוֹת אֶרְכּוֹת. אִךְ תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל הָעֵשִׂיר הִיָּתֵה עֵנִינִית וּקְצָרָה: "מִי אֵתָה?". "מַה פְּרוּשׁ מִי אֲנִי?", תָּמַה בֶּן הַדּוֹד, "הֲלֹא אֲנִי הוּא יוֹסֵף הַ, בֶּן הַדּוֹד שֶׁלָּהּ". "בֶּן דּוֹדִי?", הָעֵמִיד הָעֵשִׂיר פָּנִים, "אוּלַי תּוֹפִיר לִי בְּדִיּוֹק מְאֻזָּה צַד?". "אִמָּה וְאָבִי הֵם אַחִים, נוּ, מַה אֵרַע לָךְ? הֲאִם כָּל כֶּה הַשְּׁתַנִּיטִי בְּמַהֲלָה הַשְּׁנָיִם הַאֲחֵרוֹנוֹת?". "אֲיִנִּי מְצִלִיחַ לְהִזְכֵּר", קִבַּע הָעֵשִׂיר וְהִסֵּב אֶת פָּנָיו, "אֵיזָה יוֹסֵף אֵתָה? אָמַר שְׁנִית".

בְּשִׁלָּב זֶה הַבִּינּוּ הַקְּבָרָן כִּי בֶּן דּוֹדוֹ מִתְעַלֵּם מִקְרִבַת הַדָּם שֶׁלָּהֶם בְּצוּרָה מְחֻלָּטָה. הוּא הַחֲוִיר כְּסִיד, וְאָמַר: "שִׁמְעַע נָא, אוּלַי אֲיִנָּה זֹכֵר אוֹתִי, אֲבָל עֲבַדַת הַיּוֹתֵר בֶּן דּוֹדָה אֲיִנָּה מְשֻׁלֵּת בְּסַפְקָה. בְּאֵתִי הֵנָּה בְּתוֹר קְרוֹב הַעוֹסֵק בְּחֶבְרָא קְדִישָׁא, כְּדִי לוֹמַר לָךְ כִּי כְּעוֹד יוֹמִים אֵתָה עוֹמֵד לְמוֹת, וְעֲלֶיךָ לְכַתֵּב צְוָאָה מִיָּד. הָעֵנִי רְצִינִי בְּיוֹתֵר, וְאֲנִי דוֹאֵג לָךְ רַק בְּגִלָּל קְרִבַת הַמְשֻׁפָּחָה בְּיַנְיָנוּ..."

הָעֵשִׂיר נִבְהַל מְאֹד. הוּא הַכְּנִיס אֶת בֶּן הַדּוֹד אֶל תּוֹךְ מְשׁוּרְדוֹ

קְשִׁיִּים, מְשֻׁבְּרִים וְנִסְיוֹנוֹת לֹא פְּשׁוּטִים, אִךְ מַה הַתּוֹצְאָה? הֵם מִתְרוֹמְמִים, מְשֻׁתְּבָחִים וְנִעֲשִׂים שְׁמֵן זֵת זָה. אוֹ אִזְזוֹכִים הֵם שִׁישְׁתְּמִשׁוּ בָּהֶם לְהַדְלִיקַת הַמְּנוֹרָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שִׁישְׁתְּמִשׁוּ בָּהֶם אֶת כָּלִי הַמִּקְדָּשׁ, אֶת הַכֶּהֵן הַגְּדוֹל וְאֶת הַמְּלָךְ. אִךְ הָאָדָם עוֹבֵר לְעֵתִים "כְּתִיבָהּ וּכְתִישָׁה" וְסוֹפֵג מַכּוֹת, אִךְ תְּהִלָּה זֶה מִלְּעֵד לְרוֹמְמוֹ וְלְהַשְׁבִּיחוֹ.

תְּגוּבָתוֹ שֶׁל הַחֶפְזִי חַיִּים לְאַחֵר שִׁמְעַד בְּמִדְרָגוֹת לְקוֹל לְעֵגֶם שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַרִיקִים שֶׁנִּכְחוּ בְּמָקוֹם... "שְׁמֵן זֵת זָה כְּתִיב לְמְאוֹר" (שְׁמוֹת כו, כ) כְּדִי שִׁיכְלוּ לְהַכִּיף לְ"שְׁמֵן זֵת זָה כְּתִיב לְמְאוֹר", עוֹבְרִים הַיְתִימִים תְּהִלָּה אֶרֶךְ וְלֹא פְּשׁוּט: כּוֹתֵתִים אוֹתָם, כּוֹתֵתִים אוֹתָם, הֵם סוֹפְגִים מַכּוֹת וְנִלְחָצִים... עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵינוּ

הָרַב שֶׁהַתְּפִישׁ - יִצְלִיחַ!

סֵפֶר רַבֵּי רֵאוּבוֹן אֶלְכּוֹ שְׁלִיט"א: רַבָּה שֶׁל אַחַת מֵעֵירוֹת אֲרוּפָה נִפְטָר. הָרַב הָיָה תַלְמִיד חָכָם גָּדוֹל, וְאַנְשֵׁי הָעִירָה חִפְּשׂוּ רַב חָדָשׁ, שְׂיוּכַל לְמַלֵּא בְּהַצְלָחָה אֶת מְקוֹמוֹ שֶׁל רַבֵּם הַנִּעְרָץ. רַבִּים חִפְּצוּ לְזַכּוֹת בְּמִשְׁרָה הַנִּכְסֶפֶת, אֲךָ לְאַחַר בְּרוּרִים וְדַרְיָשׁוֹת, נִוְתְּרוּ רַק שְׁנֵי מְעַמְדִים. אֶחָד הַמְעַמְדִים הָיָה חֲסִידוֹ שֶׁל אֲדָמוֹ"ר מְסִים, שֶׁחָלַק מֵאַנְשֵׁי הַמְּקוֹם הָיוּ אִף הֵם בְּנֵי עֲדָתוֹ. שְׁנֵי הַמְעַמְדִים הַזְּמוּנוּ לְדָרֵשׁ בְּשֶׁבֶת לִפְנֵי הַקְּהָל. הָרַב הַחֲסִיד דָּרֵשׁ דְּרָשָׁה נִפְלְאָה, שְׁפָתַיִם יִשְׁקוּ, וְהַפְּגִין בְּקִיאוֹת וְכֶשֶׁר דְּבוּר נִפְלְאִים.

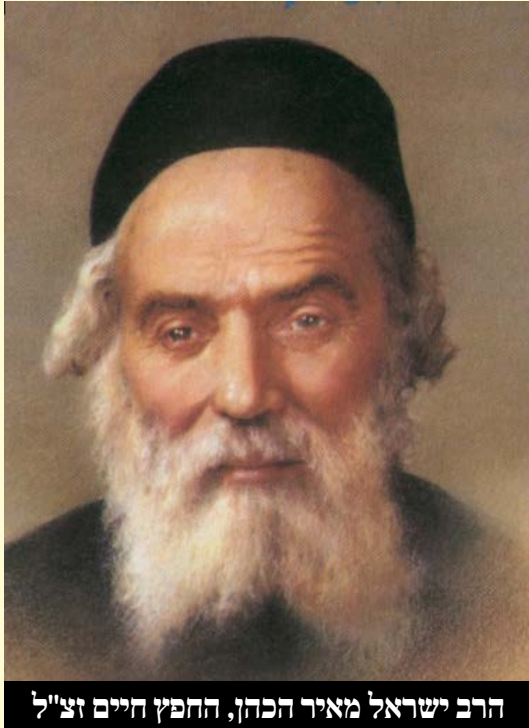
וְאֵלּוּ מִשְׁנֵהוּ, שֶׁהָיָה שׁוֹקֵד תְּמִיד עַל תְּלִמּוּדוֹ וְלֹא הִרְגִיל בְּנִשְׂיַאת דְּרָשׁוֹת, גַּמְגָּם מְעַט בְּתַחֲלַת דְּרָשְׁתּוֹ מִחֲמַת אֵימַת הַצְּבוּר. גַּחוּכִים וְצַחֲקוּקִים נִשְׁמְעוּ מִכוּוֹן רִיקָנִים שֶׁבְּקָהֶל, וְעַל אִף שֶׁהִשְׁתַּקּוּ בְּתַקְוָה, נִגְרַמָּה לְרַב בּוֹשָׁה

גְּדוּלָה, וְאֵת הַמְּשָׁה דְּרָשְׁתּוֹ נִשְׂא בְּשִׁפְלוּת רוּחַ. לְאַחַר הַשֶּׁבֶת הִגִּיעוּ הַחֲסִידִים, אַנְשֵׁי הַמְּקוֹם, אֶל הָאֲדָמוֹ"ר. בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָה תִּאָּרוּ הֵם בְּפָנָיו אֶת הַהַצְלָחָה שֶׁנִּחַל הָרַב הַחֲסִיד. "אִין סַפְק" - הֵם אָמְרוּ לְאֲדָמוֹ"ר - "שֶׁהָרַב הַמְּעַדְף עֲלֵינוּ יִבְחַר, וּבִפְרָט שֶׁהָרַב הָאֲחֵר גַּמְגָּם, וְנִחַל בּוֹשָׁה גְּדוּלָה..."

שָׁמַע זֹאת הָרַב, וְלִהְפָּתַעַת כָּל הַנוֹכְחִים אָמַר: "אִם הָרַב הַשְּׁנִי נִחַל בּוֹשָׁה גְּדוּלָה בְּעִצּוּמָהּ שֶׁל דְּרָשְׁתּוֹ, אוֹת הִיא שֶׁה' יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה אִתּוֹ, וְיַעֲלֶהוּ מֵעֵלָה מֵעֵלָה, כִּפִּי שְׂאוֹמֵר שְׁלֵמָה הַמְּלָךְ ע"ה בְּמִשְׁלִי (ג, יב), 'כִּי אֵת אֲשֶׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ".

וּבְאַמַּת כֶּה הָיָה, דִּוְקָא אוֹתוֹ רַב, שֶׁנִּחַל בּוֹשָׁה בְּעַת דְּרָשְׁתּוֹ, הִכְתֵּר לְרַב הָעִירָה.

לְעוֹלָם אֵל יִתִּיאֵשׁ אָדָם מִנִּפְלוּת, לִפִּי שְׂדוּקָא הַנִּפְלִיהַ מֵהוּהוּ סִימָן שֶׁהַקָּב"ה חִפְּץ בּוֹ, וְעֵתִיד לְהַעֲלוֹתוֹ

הרב ישראל מאיר הכהן, החפץ חיים זצ"ל

ולרוממו מעלה מעלה.

ה'לעג - מתנה משמים

מספר על ה'חפץ חיים' זצ"ל, שיום אחד עלה במדרגות, ולפתע החליק ונפל מחמת קלפה שהשליכה שם. אנשים ריקנים שנכחו במקום, ולא ידעו שהנופל הנו ה'חפץ חיים', גנכו למראה הזקן שנפל אפים ארצה מולם.

ה'חפץ חיים' קם, ראה את לעגם ושמח שמחה גדולה... שאלוהו תלמידיו: "רבנו, לשמחה מה זו עושה?"

אמר להם ה'חפץ חיים': "היום קבלתי מתנה מן השמים - אנשים לעגו לי בעת שנפלתי ברחוב... הצער הזה הוא כפרה גדולה, ואיה לא אשמח?"

ישמע חכם ויוסף לקח!

(מתוך 'משכני אחריה' שמות)

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נודרים פלוס" ברחבי הארץ